

**Arkusz zawiera informacje prawnie
chronione do momentu rozpoczęcia egzaminu**

Układ graficzny © CKE 2020

CKE
**CENTRALNA
KOMISJA
EGZAMINACYJNA**

Nazwa kwalifikacji: **Świadczenie usług opiekuńczych osobie chorej i niesamodzielnej**

Oznaczenie kwalifikacji: **Z.04**

Wersja arkusza: **SG**

Z.04-SG-22.01

Czas trwania egzaminu: **60 minut**

EGZAMIN POTWIERDZAJĄCY KWALIFIKACJE W ZAWODZIE

Rok 2022

CZĘŚĆ PISEMNA

**PODSTAWA PROGRAMOWA
2012**

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 9 stron. Ewentualny brak stron lub inne usterki zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego.
2. Do arkusza dołączona jest KARTA ODPOWIEDZI, na której w oznaczonych miejscach:
 - wpisz oznaczenie kwalifikacji,
 - zamaluj kratkę z oznaczeniem wersji arkusza,
 - wpisz swój numer PESEL*,
 - wpisz swoją datę urodzenia,
 - przyklej naklejkę ze swoim numerem PESEL.
3. Arkusz egzaminacyjny zawiera test składający się z 40 zadań.
4. Za każde poprawnie rozwiązane zadanie możesz uzyskać 1 punkt.
5. Aby zdać część pisemną egzaminu musisz uzyskać co najmniej 20 punktów.
6. Czytaj uważnie wszystkie zadania.
7. Rozwiązania zaznaczaj na KARCIE ODPOWIEDZI długopisem lub piórem z czarnym tuszem/atramentem.
8. Do każdego zadania podane są cztery możliwe odpowiedzi: A, B, C, D. Odpowiada im następujący układ krerek w KARCIE ODPOWIEDZI:

A	B	C	D
---	---	---	---

9. Tylko jedna odpowiedź jest poprawna.
10. Wybierz właściwą odpowiedź i zamaluj kratkę z odpowiadającą jej literą – np., gdy wybrałeś odpowiedź „A”:

☒	B	C	D
-------------------------------------	---	---	---

11. Staraj się wyraźnie zaznaczać odpowiedzi. Jeżeli się pomylisz i błędnie zaznaczysz odpowiedź, otocz ją kółkiem i zaznacz odpowiedź, którą uważasz za poprawną, np.

☒	B	C	☒
-------------------------------------	---	---	-------------------------------------

12. Po rozwiązaniu testu sprawdź, czy zaznaczyłeś wszystkie odpowiedzi na KARCIE ODPOWIEDZI i wprowadziłeś wszystkie dane, o których mowa w punkcie 2 tej instrukcji.

Pamiętaj, że oddajesz przewodniczącemu zespołu nadzorującego tylko KARTĘ ODPOWIEDZI.

Powodzenia!

* w przypadku braku numeru PESEL – seria i numer paszportu lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość

Zadanie 1.

Ograniczenie sprawności fizycznej u ludzi starszych wynika ze

- A. zwiększenia pojemności pęcherzyków płucnych.
- B. zmniejszenia zawartości tkanki tłuszczowej.
- C. zmniejszenia ruchomości w stawach.
- D. zwiększenia wydzielania hormonów.

Zadanie 2.

Afazja powoduje u pacjenta zaburzenia w zakresie

- A. funkcjonowania zmysłu równowagi.
- B. funkcjonowania zmysłu słuchu.
- C. komunikowania się.
- D. zapamiętywania.

Zadanie 3.

W ocenie rozwoju zagrożenia odleżynami, według skali Norton, oprócz czynności zwieraczy cewki moczowej i odbytu oraz aktywności, czyli zdolności przemieszczania się, bierze się pod uwagę czynniki takie jak:

- A. stan psychiczny, stopień samodzielności podczas mycia się i zmiany pozycji ciała.
- B. stan fizyczny, stan świadomości, stopień samodzielności przy zmianie pozycji.
- C. stan fizyczny, zdolność samodzielnego mycia się, stan odżywienia.
- D. stan psychiczny, stan odżywienia, stan skóry.

Zadanie 4.

U pacjentki, która skarży się na występowanie zaparć, wzdęć i duszności oraz sygnalizuje lęk o życie, występują deficyty potrzeb:

- A. nawodnienia, oddychania, bezpieczeństwa.
- B. wydalania, oddychania, bezpieczeństwa.
- C. odżywiania, ruchu, nawodnienia.
- D. wydalania, odżywiania, ruchu.

Zadanie 5.

Pacjentka z nietrzymaniem moczu ma biegunkę. Nie sygnalizuje potrzeby wydalania, oddaje luźne, obfite stolce, jest osłabiona, pozostaje w łóżku. W tej sytuacji należy pacjentce wykonać toaletę krocza i pośladków oraz zastosować

- A. majtki chłonne, zabezpieczyć skórę krocza i pośladków przed maceracją, obserwować pacjentkę w kierunku wystąpienia przewodnienia.
- B. majtki chłonne, pouczyć o zasadach higieny krocza i pośladków, obserwować pacjentkę w kierunku wystąpienia odwodnienia.
- C. pieluchomajtki, zabezpieczyć skórę krocza i pośladków przed maceracją, obserwować pacjentkę w kierunku wystąpienia odwodnienia.
- D. pieluchomajtki, pouczyć o zasadach higieny krocza i pośladków, obserwować w kierunku wystąpienia przewodnienia.

Zadanie 6.

Największe deficyty w samodzielnym zaspokajaniu potrzeby odżywiania i wydalania występują u pacjenta, który

- A. posiłki zjada samodzielnie, a potrzebę wydalania zaspokaja w toalecie na krześle toaletowym.
- B. jest karmiony łyżką, a potrzebę wydalania zaspokaja w toalecie na krześle toaletowym.
- C. posiłki zjada samodzielnie, a potrzebę wydalania zaspokaja w łóżku na basenie.
- D. jest karmiony łyżką, a potrzebę wydalania zaspokaja w łóżku na basenie.

Zadanie 7.

W celu profilaktyki zapalenia płuc u pacjenta unieruchomionego w łóżku opiekun powinien

- A. zmierzyć mu temperaturę ciała i nakłonić go do wykonania gimnastyki oddechowej.
- B. oklepać mu klatkę piersiową i zachęcić go do wykonania ćwiczeń oddechowych.
- C. oklepać mu klatkę piersiową i nakłonić go do pozostawania w pozycji bocznej.
- D. zmierzyć mu temperaturę ciała i zachęcić go do zmiany pozycji w łóżku.

Zadanie 8.

Która grupa problemów może wystąpić u podopiecznego chorego na niewyrównaną cukrzycę typu 1?

- A. Wielomocz, wzmożone pragnienie, suchość skóry.
- B. Skąpomocz, wzmożone pragnienie, pocenie się.
- C. Wielomocz, nadwaga, zmniejszone pragnienie.
- D. Skąpomocz, otyłość, zmniejszone pragnienie.

Zadanie 9.

W planie opieki nad pacjentem z gorączką, który intensywnie poci się, należy uwzględnić między innymi stosowanie:

- A. okładów rozgrzewających, zwiększenie podaży płynów do picia, obserwowanie ilości wydalanego moczu.
- B. okładów rozgrzewających, zmniejszenie podaży płynów do picia, obserwowanie ilości wydalanego moczu.
- C. okładów chłodzących, zwiększenie częstotliwości pomiarów temperatury ciała, zwiększenie podaży płynów do picia.
- D. okładów chłodzących, zwiększenie częstotliwości pomiarów temperatury ciała, zmniejszenie podaży płynów do picia.

Zadanie 10.

Podczas wykonywania toalety całego ciała pacjentce leżącej w łóżku, zgodnie z zasadami opiekun medyczny powinien

- A. zmieniać wodę do mycia, gdy jest chłodna.
- B. zmieniać wodę po umyciu każdej części ciała.
- C. przygotować do mycia ciała wodę o temperaturze 33°C.
- D. przygotować do mycia ciała wodę o temperaturze 53°C.

Zadanie 11.

Pacjentowi z zaburzeniami rytmu serca pomiar tętna należy wykonywać przez

- A. 60 sekund.
- B. 45 sekund.
- C. 30 sekund i pomnożyć wynik przez 2.
- D. 15 sekund i pomnożyć wynik przez 3.

Zadanie 12.

Bezpośrednio po zakończeniu podawania przytomnemu pacjentowi pokarmu przez zgłębnik założony do żołądka należy ułożyć pacjenta w pozycji

- A. bocznej na minimum 15 minut.
- B. bocznej na minimum 30 minut.
- C. półsiedzącej na minimum 15 minut.
- D. półsiedzącej na minimum 30 minut.

Zadanie 13.

W celu ułatwienia rozpoczęcia mikcji pacjentce unieruchomionej w łóżku opiekun powinien

- A. podać basen z zimną wodą i wykonać opukiwanie okolicy łonowej.
- B. podać basen z ciepłą wodą i wykonać opukiwanie okolicy nadłonowej.
- C. w ułożeniu na basenie położyć krocze ciepłą wodą i wykonać opukiwanie okolicy łonowej.
- D. w ułożeniu na basenie położyć krocze zimną wodą i wykonać opukiwanie okolicy nadłonowej.

Zadanie 14.

Która grupa czynności wykonywanych podczas ścielenia łóżka z obłożnie chorym narażonym na powstawanie odleżyn mają zastosowanie w ich profilaktyce?

- A. Zastosowanie łatwoślizgów, podłożenie wierzchniego przykrycia i koca pod materac od strony nóg pacjenta.
- B. Powymiatanie z łóżka okruchów, wygładzenie, naciągnięcie i podłożenie pod materac dolnych warstw pościeli.
- C. Zastosowanie łatwoślizgów, naciągnięcie i podłożenie pod materac wykrochmalonych dolnych warstw pościeli.
- D. Powymiatanie z łóżka okruchów, podłożenie wierzchniego przykrycia i koca pod materac od strony nóg pacjenta.

Zadanie 15.

W profilaktyce wystąpienia odparzeń opiekun medyczny bezpośrednio po umyciu ciała pacjenta powinien zastosować

- A. smarowanie oliwką miejsc narażonych na odparzenia.
- B. osuszanie stykających się powierzchni i fałdów skóry.
- C. masowanie stykających się powierzchni i fałdów skóry.
- D. przecieranie środkiem dezynfekcyjnym miejsc narażonych na odparzenia.

Zadanie 16.

Podczas wykonywania mycia głowy i włosów osobie chorej i niesamodzielnej należy na zmoczone włosy nanieść szampon

- A. bezpośrednio z opakowania, masować skórę głowy opuszkami palców, mycie wykonać jednokrotnie.
- B. bezpośrednio z opakowania, masować skórę głowy opuszkami palców i paznokciami, mycie wykonać dwukrotnie.
- C. po uprzednim rozprowadzeniu we własnej dłoni, masować skórę głowy opuszkami palców, mycie wykonać dwukrotnie.
- D. po uprzednim rozprowadzeniu we własnej dłoni, masować skórę głowy opuszkami palców i paznokciami, mycie wykonać jednokrotnie.

Zadanie 17.

W której kolejności należy prawidłowo zdjąć i założyć pacjentce z niedowładem prawej kończyny górnej koszulę nocną?

- A. Należy rozpocząć zdejmowanie i zakładanie koszuli od kończyny lewej.
- B. Należy rozpocząć zdejmowanie i zakładanie koszuli od kończyny prawej.
- C. Zdejmowanie koszuli należy rozpocząć od kończyny lewej, a zakładanie od prawej.
- D. Zdejmowanie koszuli należy rozpocząć od kończyny prawej, a zakładanie od lewej.

Zadanie 18.

Które materiały chłonne przed założeniem pacjentowi należy aktywować przez pociągnięcie i skręcenie?

- A. Majtki chłonne.
- B. Wkłady urologiczne.
- C. Pieluchy anatomiczne.
- D. Pieluchomajtki ze skrzydłami.

Zadanie 19.

Pacjentowi leżącemu na plecach jednoczęściowy worek stomijny należy odklejać od

- A. góry.
- B. dołu.
- C. lewej strony.
- D. prawej strony.

Zadanie 20.

W przypadku wykonywania okładu zimnego (wysychającego) należy flanelę lub gazę zamoczyć

- A. w wodzie o temperaturze pokojowej i skropić 40% alkoholem etylowym.
- B. w wodzie o temperaturze pokojowej i skropić 70% alkoholem etylowym.
- C. w roztworze 1:1 40% alkoholu etylowego z wodą o temperaturze pokojowej.
- D. w roztworze 1:1 70% alkoholu etylowego z wodą o temperaturze pokojowej.

Zadanie 21.

W której pozycji należy ułożyć podopieczną praworęczną, aby mogła samodzielnie założyć czopek?

- A. Na wznak, ugiąć lewą kończynę dolną w stawie kolanowym.
- B. Na wznak, ugiąć prawą kończynę dolną w stawie kolanowym.
- C. Na lewym boku, ugiąć prawą kończynę dolną w stawie kolanowym i biodrowym.
- D. Na prawym boku, ugiąć lewą kończynę dolną w stawie kolanowym i biodrowym.

Zadanie 22.

W profilaktyce odleżyn u pacjenta z BMI 16,5 unieruchomionego w łóżku opiekun medyczny powinien kontrolować przyjmowanie produktów z diety

- A. ubogoenergetycznej oraz zastosować materac zmiennościśnieniowy.
- B. bogatobiałkowej oraz zastosować materac zmiennościśnieniowy.
- C. bogatoresztkowej oraz zastosować środki natłuszczające skórę.
- D. ubogobiałkowej oraz zastosować środki nawilżające skórę.

Zadanie 23.

W jakiej pozycji należy ułożyć pacjentkę, u której występują wymioty, aby była dla niej bezpieczna?

- A. Z obniżonym wezgłowiem i głową ułożoną na dużej poduszce.
- B. Z obniżonym wezgłowiem i głową ułożoną na jaśku.
- C. W pozycji Trendelenburga i głową ułożoną na bok.
- D. W pozycji wysokiej i głową ułożoną na bok.

Zadanie 24.

Asekurując podczas spaceru pacjenta z niedowładem połowicznym prawostronnym opiekun powinien znajdować się

- A. po lewej stronie pacjenta i tuż za nim.
- B. po prawej stronie pacjenta i tuż za nim.
- C. po lewej stronie pacjenta i tuż przed nim.
- D. po prawej stronie pacjenta i tuż przed nim.

Zadanie 25.

Które działania należy uwzględnić w usprawnianiu ruchowym przebywającej w środowisku domowym podopiecznej, sygnalizującej trudności w samodzielnym wykonywaniu czynności samoobsługowych z powodu ograniczonej ruchomości i bólu stawów?

- A. Mobilizowanie do wykonywania zaleconych ćwiczeń ruchowych mimo zgłaszanych dolegliwości bólowych, wyręczanie w wykonywaniu czynności samoobsługowych.
- B. Zachęcanie do wykonywania zaleconych ćwiczeń ruchowych po zadziałaniu leków przeciwbólowych, wyręczanie w wykonywaniu czynności samoobsługowych.
- C. Mobilizowanie do wykonywania zaleconych ćwiczeń ruchowych mimo zgłaszanych dolegliwości bólowych, zapewnienie sprzętu umożliwiającego wykonywanie czynności samoobsługowych.
- D. Zachęcanie do wykonywania zaleconych ćwiczeń ruchowych po zadziałaniu leków przeciwbólowych, zapewnienie sprzętu umożliwiającego wykonywanie czynności samoobsługowych.

Zadanie 26.

W celu umożliwienia spożycia posiłku pacjentowi, u którego występują nasilone zawroty głowy, osłabienie i nieznaczne drżenie rąk, należy na czas posiłku

- A. pozostawić go w łóżku w pozycji neutralnej, karmić podając małe porcje posiłku.
- B. pozostawić go w łóżku w pozycji półsiedzącej i zachęcić do samodzielnej konsumpcji.
- C. posadzić go na krześle przy stoliku w pokoju chorych, karmić podając małe porcje posiłku.
- D. posadzić go na krześle przy stoliku w pokoju chorych i zachęcić do samodzielnej konsumpcji.

Zadanie 27.

Temperaturę wody przeznaczonej do wykonania toalety krocza pacjentce z porażeniem czterokończynowym należy sprawdzić

- A. tylko przy pomocy termometru.
- B. tylko przez polanie wewnętrznej powierzchni uda pacjentki.
- C. przez polanie wewnętrznej powierzchni uda lub przedramienia pacjentki.
- D. przy pomocy termometru lub przez polanie wewnętrznej powierzchni uda pacjentki.

Zadanie 28.

O której sytuacji występującej u pacjenta opiekun medyczny powinien pilnie poinformować pielęgniarkę?

- A. O wartości pomiaru temperatury ciała wynoszącej 37°C.
- B. O niewielkim zasinieniu skóry w miejscu pobrania krwi do badania.
- C. O wartości pomiaru ciśnienia tętniczego wynoszącej 130 mmHg/85 mmHg.
- D. O nieblednącym pod wpływem ucisku zaczerwienieniu skóry w okolicy krzyżowej.

Zadanie 29.

Brudną bieliznę pościelową pacjenta hospitalizowanego na oddziale chorób wewnętrznych z powodu zapalenia płuc należy bezpośrednio po zdjęciu

- A. umieścić w worku jednorazowego użycia z folii polietylenowej koloru żółtego, a następnie odnieść do brudownika.
- B. odnieść do brudownika, a następnie umieścić w worku jednorazowego użycia z folii polietylenowej koloru czerwonego.
- C. umieścić w worku jednorazowego użycia z folii polietylenowej koloru innego niż czerwony i żółty, a następnie odnieść do brudownika.
- D. odnieść do brudownika, a następnie umieścić w worku jednorazowego użycia z folii polietylenowej koloru innego niż czerwony i żółty.

Zadanie 30.

Podstawowym prawem pacjenta, korzystającego ze świadczeń medycznych, jest prawo do

- A. pobytu w szpitalu w przypadku każdej choroby.
- B. informacji o planowanym leczeniu i o pielęgnacji.
- C. ulgi na płatne procedury medyczne i pobyt w sanatorium.
- D. zniżki na wszystkie leki przepisane przez lekarza prowadzącego.

Zadanie 31.

Pacjentkę samodzielną w wykonywaniu czynności samoobsługowych, u której występują nawracające zakażenia układu moczowego spowodowane zaniedbaniami higieny krocza, należy pouczyć o konieczności noszenia i systematycznej zmiany luźnej bawełnianej bielizny osobistej oraz podcierania, mycia i osuszania krocza w kierunku

- A. od odbytu do spojenia łonowego i stosowania do mycia środków przeznaczonych do higieny intymnej.
- B. od spojenia łonowego do odbytu i stosowania do mycia środków przeznaczonych do higieny intymnej.
- C. od spojenia łonowego do odbytu i stosowania do mycia kosmetycznych mydeł zapachowych.
- D. od odbytu do spojenia łonowego i stosowania do mycia kosmetycznych mydeł zapachowych.

Zadanie 32.

Który środek należy zastosować do pędzlowania jamy ustnej u ciężko chorego podopiecznego?

- A. Napar z szalwi.
- B. Napar z mięty.
- C. Azulan.
- D. Aphtin.

Zadanie 33.

W opiece nad podopieczną z nadciśnieniem tętniczym i cukrzycą należy uwzględnić między innymi stosowanie diety

- A. ze zwiększoną zawartością soli i cukrów prostych, codzienne moczenie stóp w ciepłej wodzie.
- B. ze zwiększoną zawartością soli i cukrów złożonych, codzienne mycie stóp w ciepłej wodzie.
- C. z ograniczeniem soli i cukrów złożonych, codzienne moczenie stóp w ciepłej wodzie.
- D. z ograniczeniem soli i cukrów prostych, codzienne mycie stóp w ciepłej wodzie.

Zadanie 34.

Podopiecznej po wszczępieniu endoprotezy stawu biodrowego podczas wykonywania czynności samoobsługowych pomocny będzie przybór

- A. do zakładania skarpet.
- B. z krótką rączką do zakładania butów.
- C. ułatwiający zasuwanie suwaków w spodniach.
- D. ułatwiający przeciąganie guzików w ubraniach.

Zadanie 35.

W jaki sposób należy pomóc przebywającej w środowisku domowym chorej na cukrzycę podopiecznej, która porusza się drobnymi kroczkami nie odrywając nóg od podłoża i potyka się o leżące na podłodze dywaniki, w samodzielnym bezpiecznym przemieszczaniu się?

- A. Usunąć dywaniki z podłogi, zaproponować noszenie wsuwanych kapci.
- B. Zastąpić dywaniki wykładziną dywanową, zaproponować chodzenie boso.
- C. Usunąć dywaniki z podłogi, zaproponować noszenie pełnego obuwia na chropowatej podeszwie.
- D. Zastąpić dywaniki wykładziną dywanową, zaproponować noszenie gumowych kłapek na chropowatej podeszwie.

Zadanie 36.

Podopiecznej, która pasjonuje się literatura, a przed chorobą tańczyła i śpiewała w amatorskim zespole ludowym, a przed dwoma tygodniami przebyła zabieg wszczepienia endoprotezy stawu biodrowego i uskarża się na nudę oraz bezczynność, należy zaproponować zajęcia terapeutyczne z zakresu

- A. ergoterapii i choreoterapii.
- B. hipoterapii i muzykoterapii.
- C. biblioterapii i choreoterapii.
- D. biblioterapii i muzykoterapii.

Zadanie 37.

Podopiecznego z utrudnionym połykaniem i tendencją do krztuszenia się, podczas podawania płynów należy ułożyć w pozycji

- A. siedzącej, z głową lekko odchyloną do tyłu, pić bezpośrednio ze szklanki.
- B. półsiedzącej z głową lekko odchyloną do tyłu, pić przy pomocy pojniczka.
- C. siedzącej z głową lekko przygiętą do klatki piersiowej, pić przy pomocy pojniczka.
- D. półsiedzącej z głową lekko przygiętą do klatki piersiowej, pić bezpośrednio ze szklanki.

Zadanie 38.

Pacjentka z reumatoidalnym zapaleniem stawów i zaburzeniami pamięci krótkotrwałej została przyjęta na oddział rehabilitacji. W celu udzielenia pomocy pacjentce w procesie adaptacji opiekun powinien w pierwszej kolejności

- A. wyznaczyć jej godziny poszczególnych zabiegów rehabilitacyjnych i zapisać je na kartce.
- B. zapoznać ją z topografią oddziału, zapisać godzinowy rozkład dnia i dać mapkę oddziału.
- C. zapoznać ją z całym personelem placówki i zapisać na kartce nazwisko lekarza prowadzącego.
- D. przedstawić jej pacjentów na oddziale, zapisać ich imiona i wskazać drogę do gabinetu zabiegowego.

Zadanie 39.

W sytuacji, gdy przebywający w środowisku domowym samotny podopieczny z wylonioną przetoką jelita grubego izoluje się od znajomych, większość dnia spędza oglądając programy telewizyjne i uważa, że korzystanie z worka kolostomijnego wyłącza go z życia towarzyskiego, należy

- A. podtrzymać przekonania podopiecznego na temat jego sytuacji i zaakceptować jego styl życia.
- B. przemilczeć przekonania podopiecznego na temat jego sytuacji i zaprosić do jego domu znajomych.
- C. zaprzeczyć przekonaniom podopiecznego na temat jego sytuacji i poinformować o jego problemie znajomych.
- D. zmotywować podopiecznego do zmiany przekonań na temat jego sytuacji i zaproponować kontakt ze stowarzyszeniem osób z kolostomią.

Zadanie 40.

Do którego worka foliowego opiekun medyczny powinien wyrzucić zużyte pieluchomajtki pacjenta z zakażeniem układu moczowego, przebywającego na oddziale wewnętrznym?

- A. Żółtego.
- B. Czarnego.
- C. Czerwonego.
- D. Niebieskiego.